

POSITION PAPER

Amsterdam, 15 december 2020

Samenvattend

- Boeken en boekhandels worden – ook in de landen om ons heen - gezien als essentieel voor de geest
- Boeken vervullen een vitale functie als het gaat om meningsvorming en debat
- Gelijk speelveld voor alle boekhandels: openstelling met en zonder pakket-/postpunt of servicebalie
- Poststukken dragen zeer beperkt bij aan het resultaat, andere producten zoals boeken maar ook tijdschriften zijn essentieel voor het economisch bestaansrecht van boekhandels met pakketpunt/servicebalie
- Gelijk speelveld voor bibliotheken én boekhandels voor afhaalfunctie
- Gelijk speelveld in het lokale winkelcentrum: de boekhandel is vaak de enige die gesloten is, naast de bloemist, slager, bakker en supermarkt

Aandacht voor de positie van boekhandels tijdens de tweede lockdown

Met ingang van 15 december is in Nederland een tweede lockdown van kracht. Onderdeel van deze nieuwe corona-maatregelen is de sluiting van 'niet-essentiële' winkels tot ten minste 19 januari 2021. Ook boekhandels hebben vanaf vandaag hun deuren moeten sluiten. De boekhandelaren hebben natuurlijk begrip voor de noodzaak tot het treffen van maatregelen om het aantal corona-besmettingen terug te dringen. Maar wij vragen daarbij wel om een consistente aanpak. Op dit moment moeten boekhandels hun deuren gesloten houden. Winkels met een afhaalpunt voor pakketten, mogen wel open blijven voor deze pakketfunctie en daarbij wellicht ook voor aanvullende verkoop. Daardoor ontstaat een ongelijke situatie. Wij pleiten er voor om alle boekhandels de mogelijkheid te bieden de deuren geopend te houden, voor verkoop en/of om bestelde boeken af te halen.

- **Boeken zijn essentieel voor de geest**

In landen om ons heen (o.a. in Berlijn en andere deelstaten in Duitsland) worden boeken gezien als essentieel voor de geest in deze zware tijden, juist ook tijdens een lockdown. Boeken vervullen ook een vitale functie als het gaat om meningsvorm en debat. Boekhandels zouden daarom ook moeten worden aangemerkt als essentiële winkels. Zodat mensen de mogelijkheid hebben om boeken, tijdschriften of hun krant te kopen bij hun lokale boekwinkel. Vanzelfsprekend zullen boekhandels daarbij alle geldende en aanvullende corona-maatregelen in acht nemen om dit mogelijk te maken.

- **Boekhandels spelen belangrijke rol in de winkelstraat**

Uit onderzoek van KVB- Boekwerk blijkt dat boekhandels een belangrijke rol spelen voor de leefbaarheid van binnensteden en winkelcentra. Maar boekhandels zijn ook kwetsbaar. Tijdens de eerste lockdown bleek dat er veel meer gelezen werd, maar die toegenomen vraag kwam vooral ten goede aan online aanbieders. Lokale boekwinkels profiteerden hier veel minder van. Na de eerste lockdown hebben al diverse boekhandels ingrijpend moeten saneren. De kans op faillissementen is groot en de ervaring leert dat waar een boekhandel verdwijnt zelden of nooit een nieuwe boekhandel terugkeert. Voor het culturele en economische welbevinden van dorpen en steden is het van groot belang de lokale boekhandel te steunen.

- **Perspectief voor boekhandels tijdens de tweede lockdown**

Op dit moment moeten boekhandels hun deuren gesloten houden. Dat betekent dat zij uitsluitend bestellingen kunnen leveren, en het is niet mogelijk voor mensen om deze bestellingen af te halen. Inmiddels beschikken steeds meer boekhandels ook over een eigen webshop. Nederlanders zijn gewend aan online winkelen en verwachten daarbij in veel gevallen gratis bezorging. Dat is voor boekhandels vrijwel onmogelijk. Boekhandels proberen dat op te vangen door persoonlijk te bezorgen, maar dit is niet altijd mogelijk en bovendien slechts zeer lokaal.

Gezien het belang van lezen voor mensen in deze tijd met grote sociale beperkingen, is het ontzettend zonde dat boekhandels gesloten moeten blijven. Door boekhandels ook als essentiële winkels aan te merken, zouden boekhandels geopend kunnen blijven, bijvoorbeeld alleen op bepaalde tijden of ten minste voor het afhalen van bestellingen die online of telefonisch zijn gedaan.

- **Aansluiten bij andere voorbeelden**

Zoals gezegd, worden boeken en boekhandels in landen om ons heen als essentieel voor de geest gezien. Ook in Nederland zien we gelukkig het belang van lezen. Daarom hebben en houden bibliotheken de mogelijkheid om een balie voor het afhalen en inleveren van boeken open te houden. Dat zou ook voor boekhandels moeten gelden.

Winkels in de detailhandel die nu nog open mogen blijven, hebben in veel gevallen een pakketpunt in hun zaak of een andere servicebaliefunctie. Dat geldt ook voor een substantieel deel van de boekhandels. Op dit moment is niet duidelijk hoe strikt de regels zijn voor wat deze pakketpunten wel of niet mogen verkopen naast het aannemen en afgeven van pakketten. Wij pleiten ervoor om hier ook verkoop van boeken en tijdschriften mogelijk te maken, maar dan moet er wel een gelijk speelveld zijn voor andere boekwinkels die geen pakketpunt of servicebalie hebben. Dit pleit eens te meer voor de mogelijkheid om op zijn minst een afhaalbalie te kunnen openen.

Namens het gehele boekenvak doen wij een dringend beroep op u om perspectief te bieden aan boekhandels en ruimte te bieden om de deuren te kunnen openen, juist in deze voor het boekenvak vitale weken als het gaat om boeken die altijd een welkom cadeau zijn.

Anne Schroën, directeur Koninklijke Boekverkopersbond (KBb), bestuurder KVB
Martijn David, algemeen secretaris Groep Algemene Uitgevers, bestuurder KVB
Eveline Aendekerk, directeur Stichting CPNB